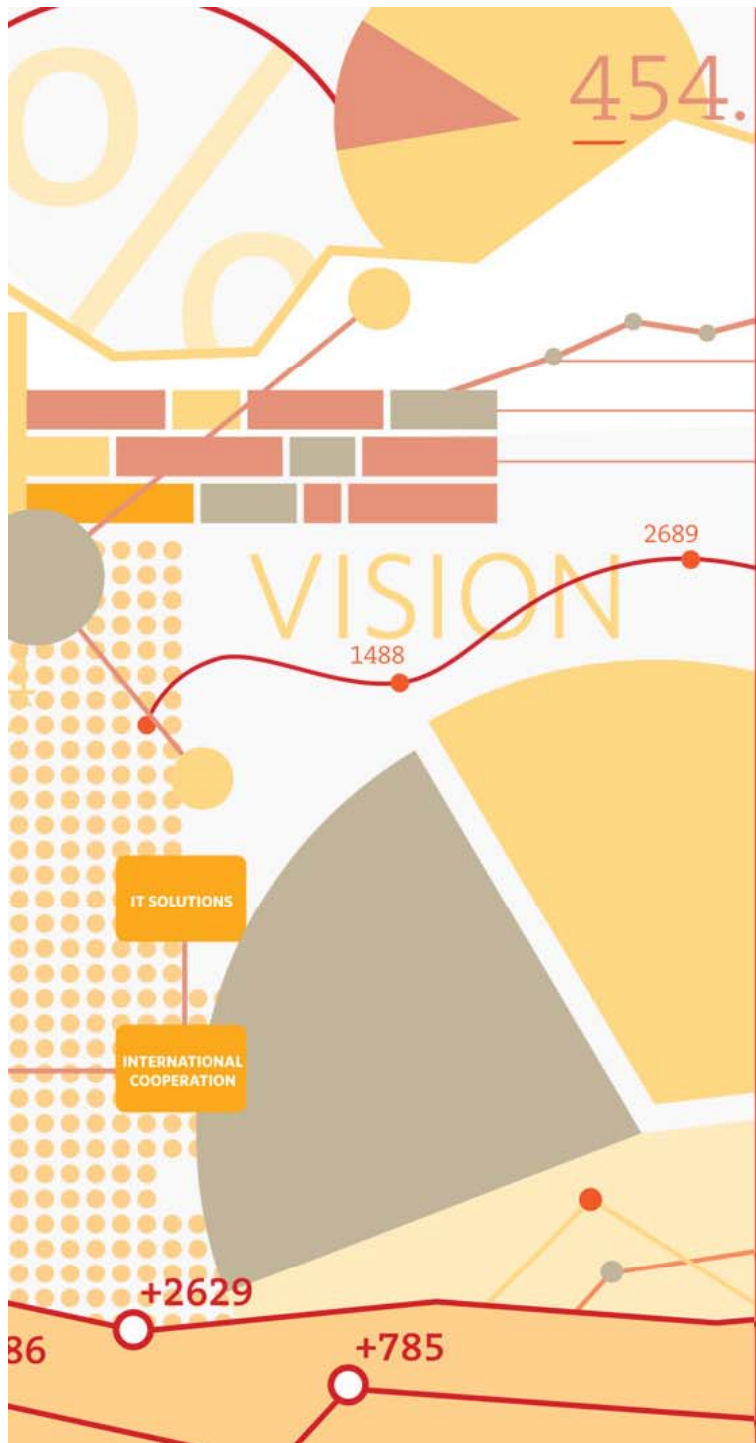

centre

Spoločenské inovácie v slovenskom kontexte - 5 hlavných dilem

Daniela Olejárová

11. 12. 2014

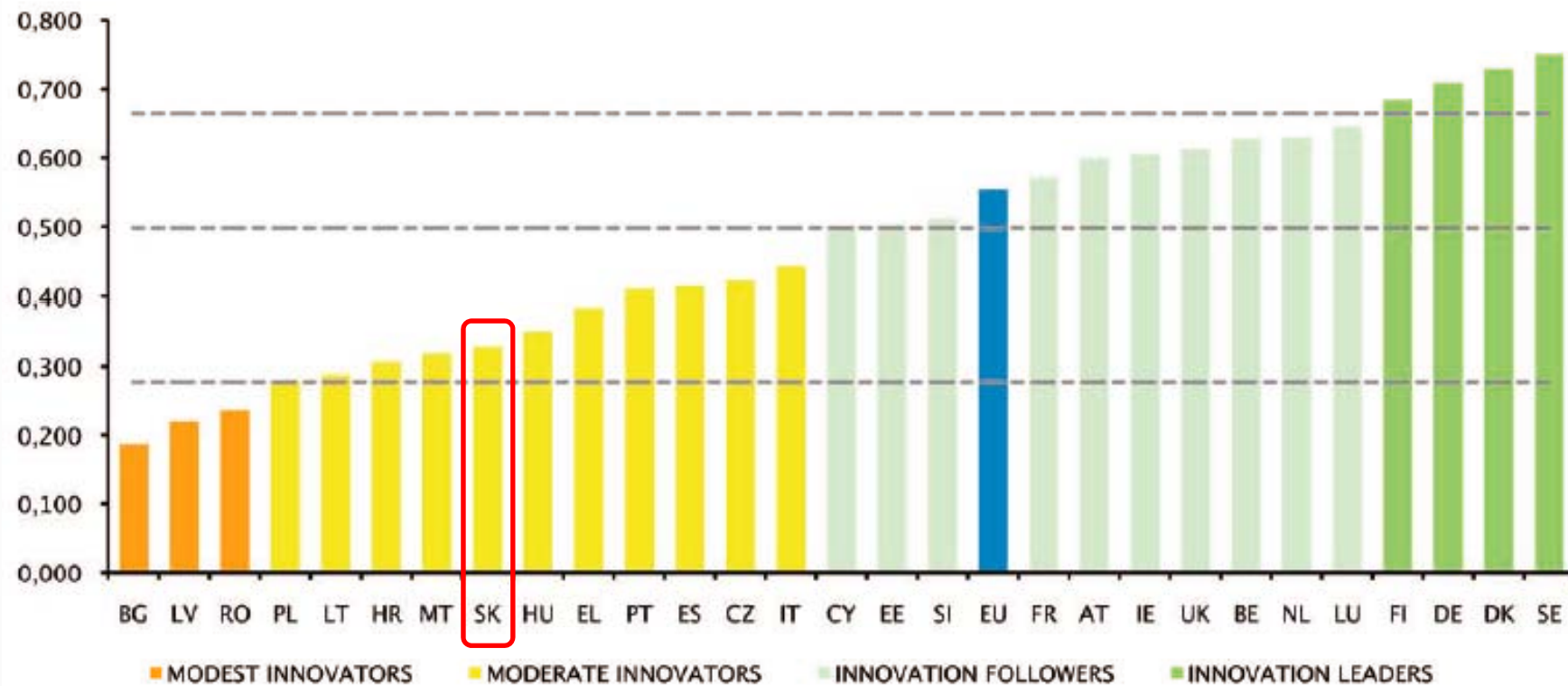
centre

1/

**Spoločenské inovácie
vs.
iné inovácie**

Kde sa nachádza Slovensko z hľadiska inovatívnosti?

Figure 1: EU Member States' innovation performance

Spoločenské inovácie

- Hlavné charakteristiky:

- Spolupráca medzi sektormi
- Nové spoločenské vzťahy a schopnosti
- Otvorený, spolupracujúci a experimentálny charakter
- Efektívne využívanie zdrojov a rozvíjanie zdrojov existujúcich v spoločnosti
- Sieťovanie a vzájomnosť
- Podpora participatívnej a prístupu zdola-nahor

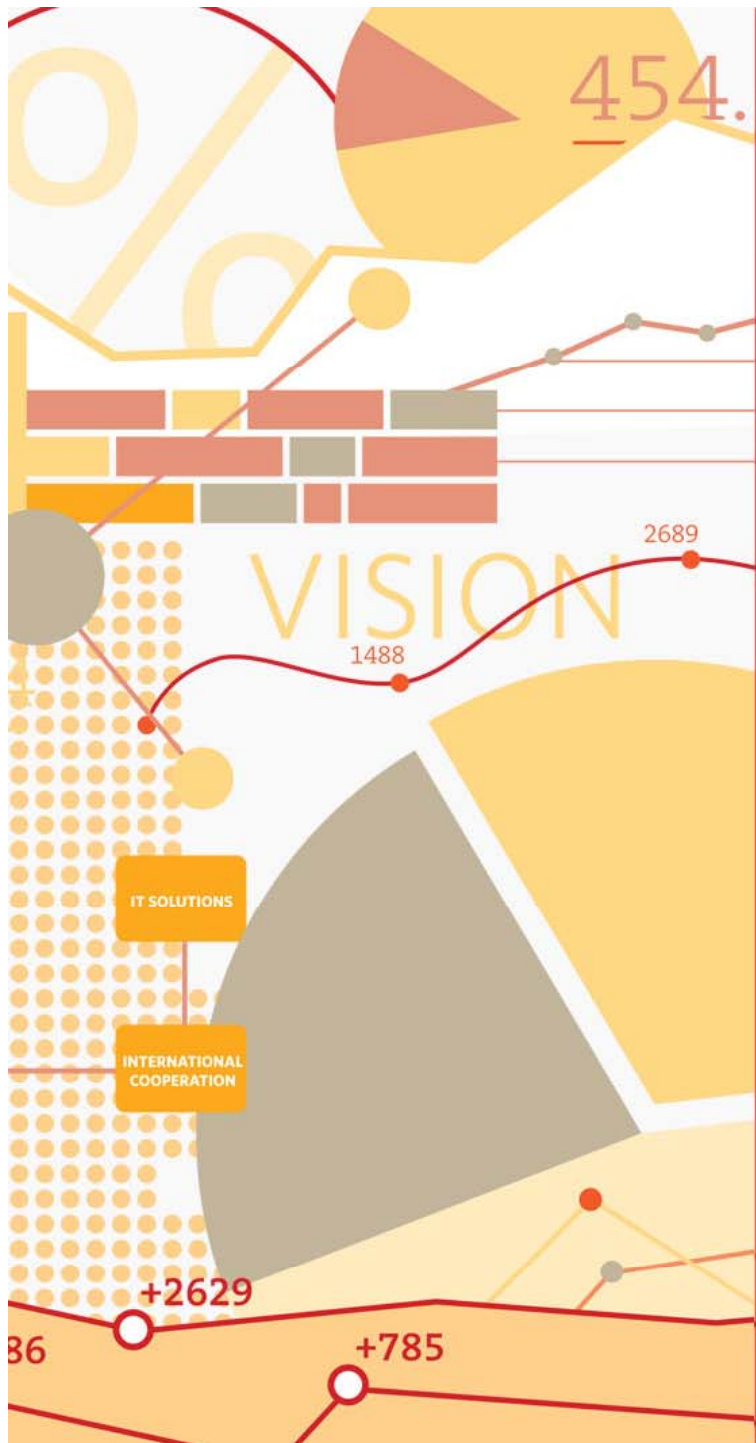
Technologické / ekonomické inovácie

- Hlavné oblasti záujmu:

- Kvalita ľudských zdrojov
- Veda a výskum
- Intelektuálny kapitál
- Inovatívnosť MSP
- Investície firiem do R&D a inovácií
- Prepojenia medzi podnikmi a výskumnými organizáciami, verejným a súkromným sektorom
- Finančné prínosy

Efektivita využívania zdrojov

Medzisektorovosť a prepojenosť

centre

2/

Sociálne inovácie

vs.

Sociálna ekonomika

vs.

Sociálne podnikanie

- TEPSIE projekt definuje „social innovation“ ako:
 - *Nové riešenia (produkty, služby, modely, trhy, procesy a pod.), ktoré zároveň naplňajú nejakú spoločenskú potrebu (efektívnejším spôsobom ako existujúce riešenia) a vedú k novým alebo zlepšeným schopnostiam a vzťahom a lepšiemu využívaniu majetku a zdrojov. Inými slovami, „social innovations“ sú dobré pre spoločnosť a zlepšujú jej schopnosť konať.*

Aspekty vlastné subjektom sociálnej ekonomiky sú nasledovné:

1. **Ciele:** spoločné prevádzkovanie (súbeh) ekonomických aktivít a spoločenskej prospešnosti;
2. **Aktéri:** združenie ľudí preto, aby reagovali na skupinové alebo kolektívne potreby;
3. **Štruktúra a pravidlá:** demokratické riadenie a spravodlivá deľba moci bez ohľadu na majetkové pomery;
4. **Kolektívne aktivity** zamerané na ponuku tovarov či služieb pre verejný alebo súkromný trh;
5. **Spoločné vlastníctvo podniku;**
6. **Viaczdrojové financovanie:** dary, granty, dobrovoľnícka práca, svojpomoc, členské vklady a príspevky

Formy:

- družstvá
- organizácie nerozdeľujúce zisk
- obchodné spoločnosti
- samostatne zárobkovo činné osoby (SZČO)

Slovenský model

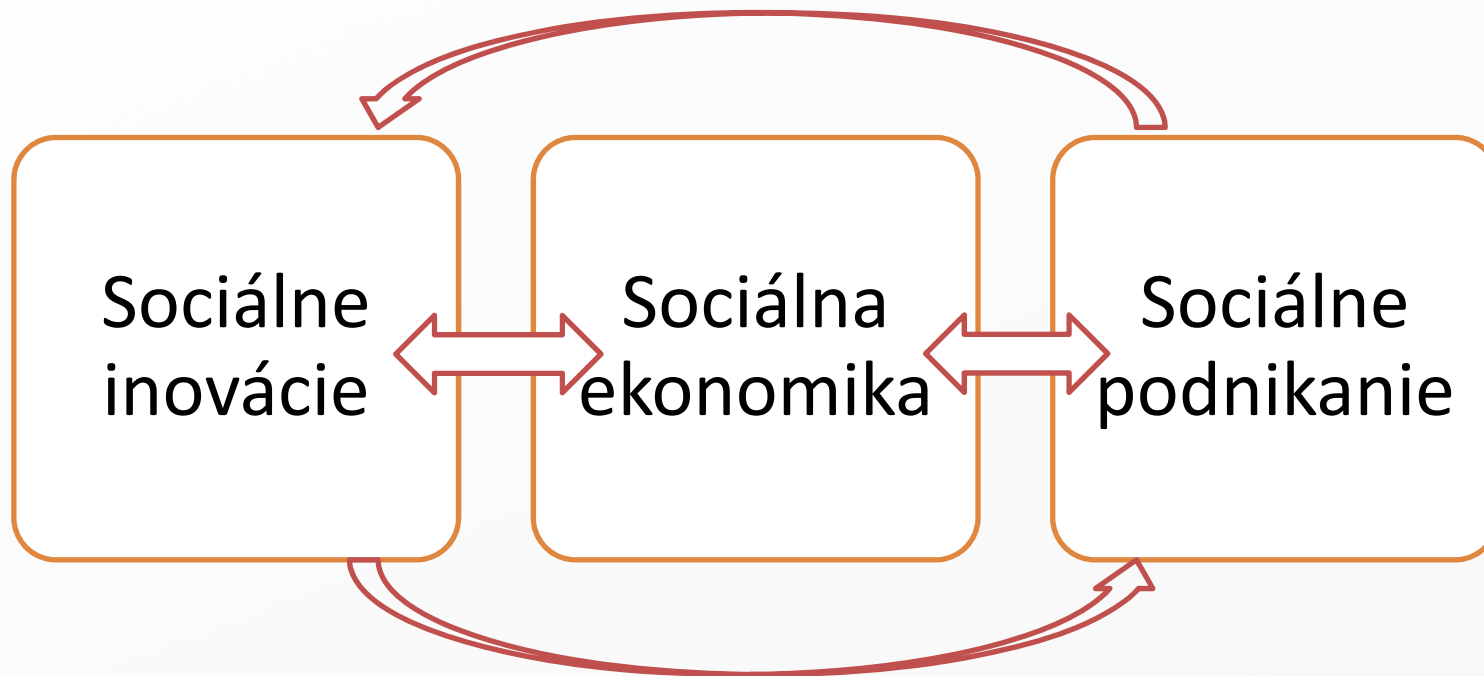
- prostredníctvom svojej ekonomickej činnosti má:

Len ako aktívny nástroj politiky trhu práce a prostriedok podpory vytvárania pracovných príležitostí a udržania pracovných miest najmä pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie!

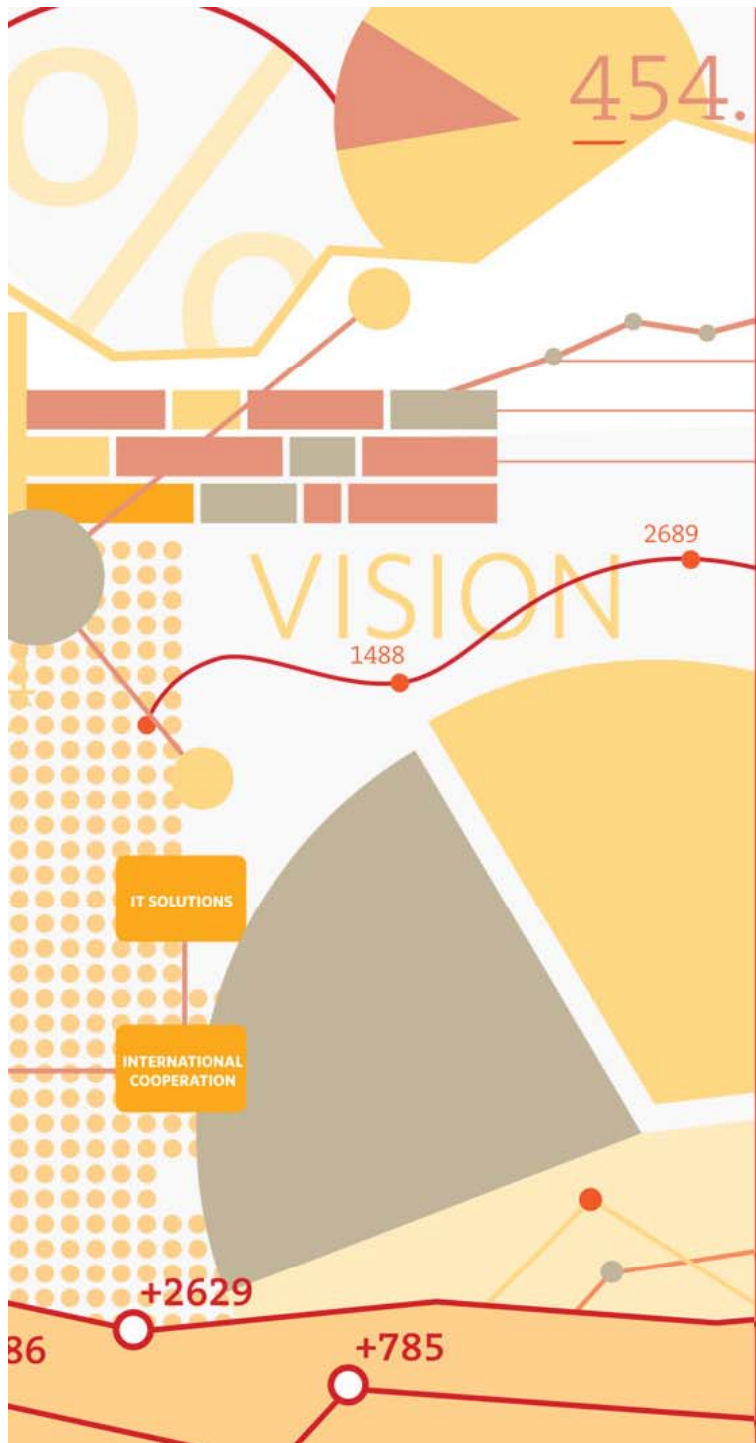
- poskytovať pomoc pri hľadaní zamestnania na otvorenom trhu práce.

Európska komisia

- "A social enterprise is an operator in the social economy whose main objective is to **have a social impact** rather than make a profit for their owners or stakeholders. It operates by **providing goods and services for the market in an entrepreneurial and innovative fashion** and uses its profits primarily to achieve social objectives. It is managed in an open and responsible manner and, in particular, involves employees, consumers and stakeholders affected by its commercial activities". (European Commission 2011:2).

- Chýba zjednotenie sa v oblasti terminológie
- Nie je zmapované (Kto sú aktéri? Aké formy a pod.)

centre

3/

Spoločenské

vs.

Sociálne

inovácie

Ktorý termín sa častejšie používa?

centire

Sociálne inovácie

240 000

66 300

Spoločenské inovácie

OP Ľudské zdroje

- Sociálna inovácia vnímaná ako jeden z prierezových cieľov a definovaná ako:
 - *Sociálna inovácia predstavuje silný nástroj na riešenie sociálnych výziev vyplývajúcich zo starnutia populácie, chudoby, nezamestnanosti, nových pracovných modelov a životných štýlov a z očakávaní občanov, čo sa týka sociálnej spravodlivosti, vzdelávania a zdravotnej starostlivosti. Sociálna inovácia je preto možná v oblastiach, akými sú podpora vysokej úrovne zamestnanosti, zaručenie primeranej sociálnej ochrany, boj proti sociálnemu vylúčeniu a chudobe a zlepšovanie pracovných podmienok.*

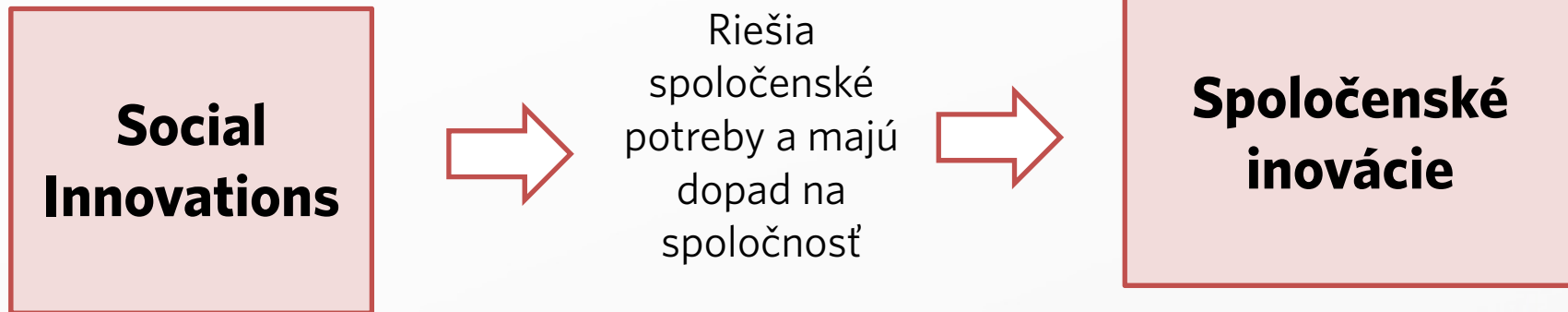
OP Efektívna verejná správa

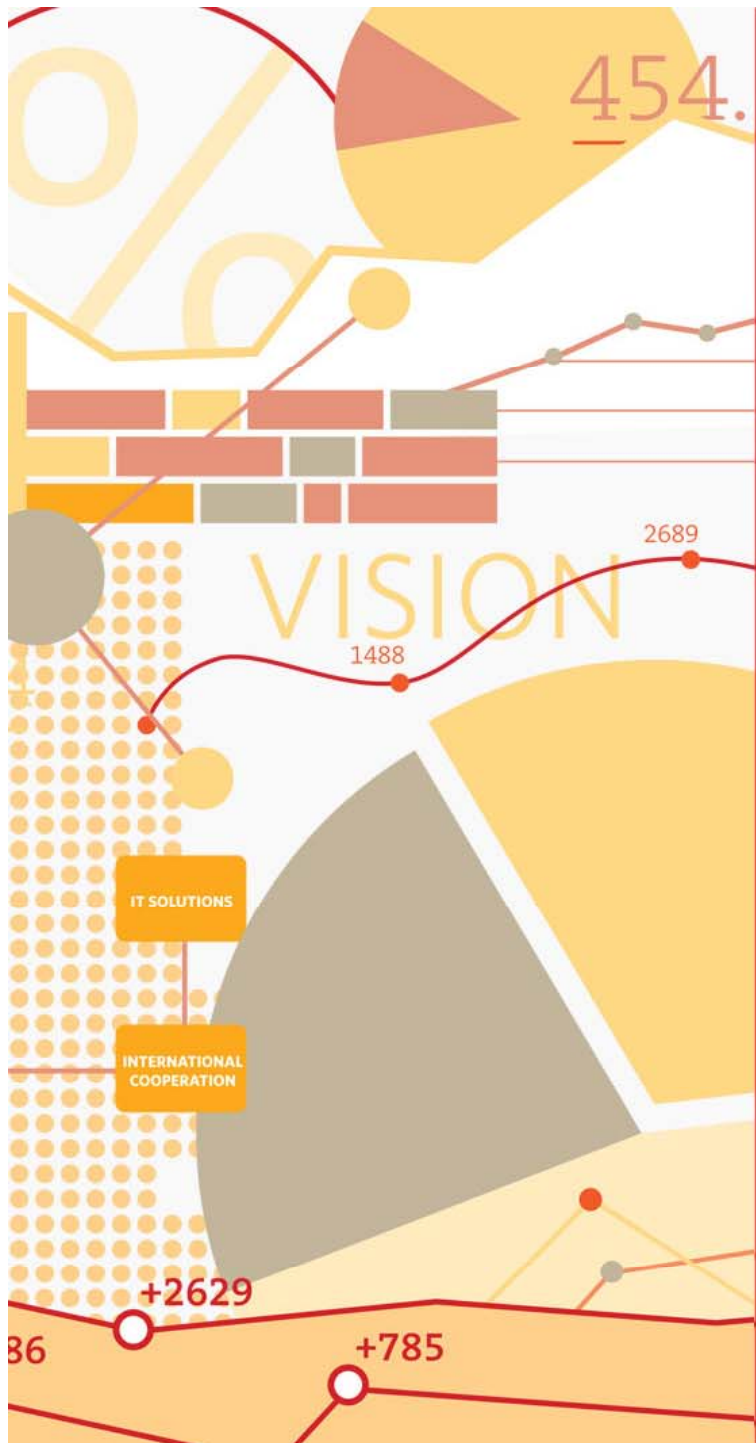
- Sociálna inovácia vnímaná nasledovne:
 - *Prostredníctvom podpory tvorby a implementácie inovatívnych riešení sociálnych výziev v kontexte reformy VS a optimalizácie verejných služieb a podpory partnerstiev verejného, podnikateľského a neziskového sektora pre rozvoj politik a služieb VS.*

- TEPSIE projekt definuje „social innovation“ ako:
 - *Nové riešenia (produkty, služby, modely, trhy, procesy a pod.), ktoré zároveň naplňajú nejakú spoločenskú potrebu (efektívnejším spôsobom ako existujúce riešenia) a vedú k novým alebo zlepšeným schopnostiam a vzťahom a lepšiemu využívaniu majetku a zdrojov. Inými slovami, „social innovations“ sú dobré pre spoločnosť a zlepšujú jej schopnosť konať.*

Ktorý termín lepšie vystihuje v slovenčine podstatu SI?

centire

centre

4/

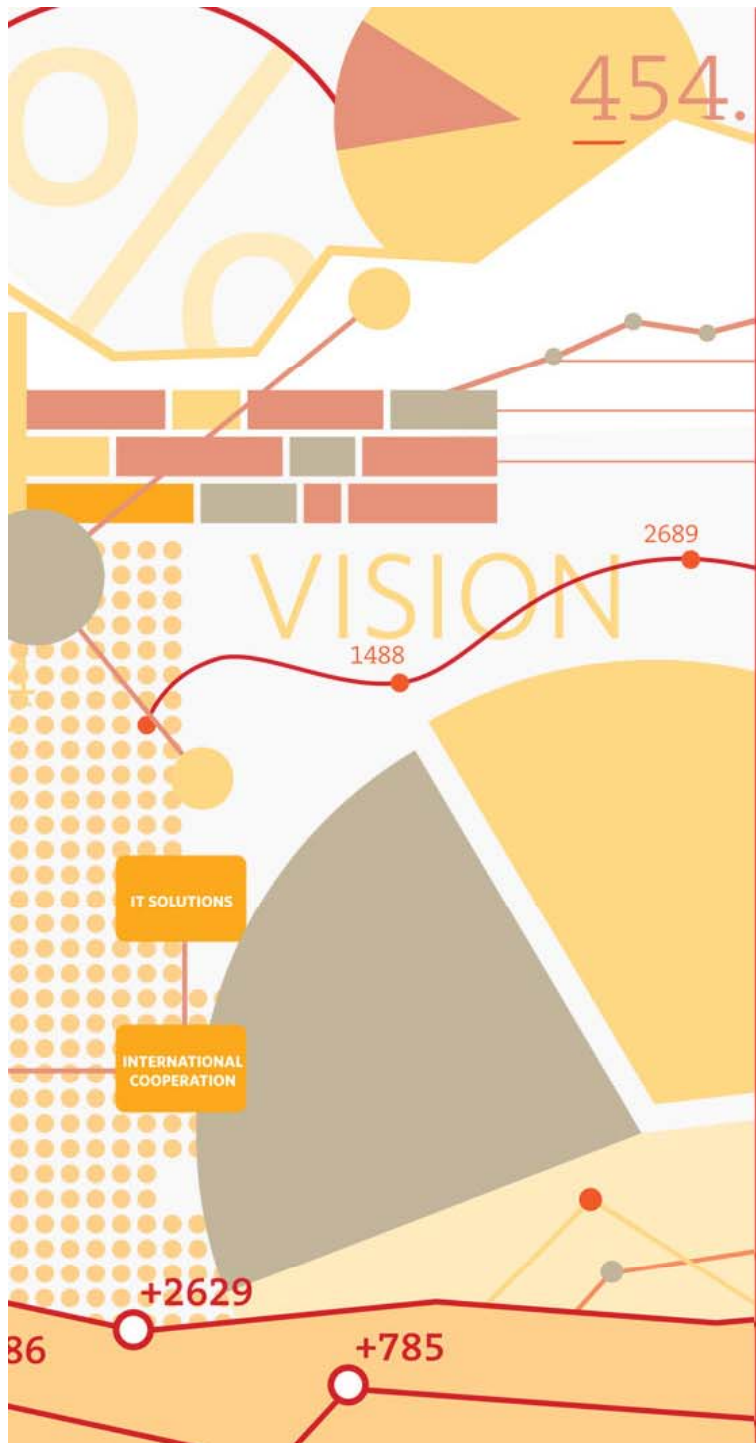
Spoločenské inovácie vs. sektory

Príklady v rôznych sektoroch

Verejný	Súkromný	Mimovládny	
		Neziskový	Neformálny
Open data	Sociálne podniky	Poskytovanie verejných služieb	Siete starostlivosti
Platformy pre konzultácie	Firmy zapojené do SI	Vedenie kampaní a advokácia	Podpora dobrovoľníctva
Personalizácia	Partnerstvá medzi firmami a neziskovými organizáciami	Inovatívne formy financovania	Nové formy spolupráce
Zapájanie občanov do prípravy verejných politík			
Prevencia			

Zdroj: The Young Foundation (2012) Social Innovation Practices and Trends. A deliverable of the project: "The theoretical, empirical and policy foundations for building social innovation in Europe" (TEPSIE), European Commission – 7th Framework Programme, Brussels: European Commission, DG Research, pg. 6

spolu si poradíme

centre

5/

**Spoločenské inovácie
vs. investície**

Verejný	Súkromný	Mimovládny
EŠIF	EŠIF (hlavne sociálne podniky)	EŠIF
Komunitárne programy	Vlastné zdroje	Komunitárne programy
Existujúce verejné fondy	Schémy podpory od štátu	Firemné nadácie / fondy

Chýbajú:

- verejné investičné fondy pre inovácie
- špecifické finančné nástroje

V ktorých OP sa dajú nájsť ?

centire

Sociálne inovácie

OP Ľudské
zdroje

OP Výskum
a inovácie

OP Efektívna
verejná
správa

Integrovaný
regionálny
OP

spolu si poradíme

Prioritná os	Ďalšie informácie
Sociálne začlenenie	podpory cez malé projekty globálneho grantu prispievajúce k inovatívnym riešeniam, ktoré následne môžu byť aplikované ako plošný nástroj - s cieľom zabezpečiť zodpovednejší prístup zo strany cieľových skupín k poskytovanej podpore, čo napomôže k ich integrácii do spoločnosti; globálne granty sa budú využívať aj pri implementácii špecifického cieľa <u>Podporovať prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť.</u>
Integrácia margin. rómskych komunít	hlavný nástroj tejto snahy sa považuje tzv. „take-away balík“, ktorý bude realizovaný v rámci predmetnej PO - viacero <u>administratívnych zjednodušení a uľahčí implementáciu programov na miestnej úrovni;</u> realizácie vybraných intervencií vo forme veľkých národných programov trvajúcich 7 rokov
Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou margin. rómskych komunít	presadzovania sociálneho aspektu vo verejnom obstarávaní (prostredníctvom uplatňovania doložky pre vykonanie zákazky; vid' text k popisu aktivít prioritnej osi Integrácia marginalizovaných rómskych komunít); vytvárania podmienok na prepájanie podnikateľského a neziskového sektora; podpory sociálneho podnikania subjektov sociálnej ekonomiky; poskytovania pôžičiek na podporu svojpomocného bývania a podporu sociálneho podnikania.

- Rozmer 6 - Sekundárna téma ESF (iba pre ESF)
- 00 Neuplatňuje sa
- **02 Sociálna inovácia**
- 04 Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií
- 05 Zlepšenie prístupnosti, využívania a kvality informačných a komunikačných technológií
- 06 Nediskriminácia
- 07 Rodová rovnosť

Špecifický cieľ	Indikatívna aktivita	Ďalšie informácie
3.1.1 Nárast vzniku nových, konkurencieschopných MSP	Identifikácia a využívanie sociálnych inovácií v podnikaní a pri vytváraní pracovných miest, najmä pre znevýhodnené sociálne skupiny (ženy, mladí do 30 rokov, seniori nad 50 rokov, dlhodobo nezamestnaní, štátni príslušníci z tretích krajín, sociálne znevýhodnení a osoby so zdravotným postihnutím, Rómovia).	Ukazovatele: Počet novovytvorených MSP založených osobami zo znevýhodnených sociálnych skupín Rozpočet: Podpora <u>sociálnych podnikov</u> (MSP) 5,600,000 €
3.3.1 Zvýšenie konkurencieschopnosti MSP vo fáze rozvoja	Podpora rozvoja alternatívnych foriem podnikania	Rozpočet: celková alokácia PO3 je 376,415,000€ (ERDF)
4.1.1 Nárast podielu ziskových MSP v BA kraji	Podpora nových a začínajúcich MSP prostredníctvom finančných nástrojov (úverový program pre podporu nových a začínajúcich MSP, fond rizikového kapitálu pre začínajúce podniky vo fázach seed a start up), resp. grantov zameraných na podporu priemyslu a služieb, najmä poznatkovo intenzívnych služieb (KIS) a nových, progresívnych odvetví.	Rozpočet: celková alokácia PO 4 je 24,632,009 € (ERDF)

Začlenenie

Ďalšie informácie

Prierezová aktivita 2.
Podpora partnerstva a sociálneho dialógu prostredníctvom budovania kapacít a spolupráce VS so sociálnymi a ekonomickými partnermi a subjektmi MNO

Podporiť rozvoj verejných služieb v partnerstvách, prehĺbovanie spolupráce a trojstranných konzultácií na celoštátnej úrovni a najmä sociálneho dialógu medzi VS, sociálnymi a ekonomickými partnermi a MNO v kontexte reformy VS

Podporované budú aj aktivity zamerané na budovanie dostatočných inštitucionálnych a analytických kapacít partnerov a zvyšovanie dostupnosti otvorených dát z prostredia VS, sociálne inovácie vo verejných politikách, dohliadanie na kvalitu služieb VS a nakladanie s verejnými prostriedkami. Vytvorí sa predpoklady pre budovanie siete neštátnych poskytovateľov verejných služieb v oblastiach všeobecného záujmu

Začlenenie

**Špecifický cieľ
č. 5.1.2: Zvýšenie
tvorby pracovných
miest rozvojom
podnikania
a inovácií na
miestnej úrovni**

Ďalšie informácie

Pre vidiecke regióny je ďalej charakteristický postupný a kontinuálny nárast počtu podnikateľov (samostatne zárobkovo činné osoby), a tým aj nárast podielu na celkovom počte podnikateľov v SR
Kľúčovou výzvou na miestnej úrovni v spojení s rozvojom podnikania je sociálna inovácia ako rozvoj a uskutočňovanie nových nápadov (produkty, služby, modely).

Ďakujem za pozornosť!